

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2000. február

FARSANG

A farsang évenként ismétlődő, rövidebb-hosszabb ideig tartó időszak, amelyet évszázadok óta az evés-ivás, lakodalmak, disznótorok, jelmezes felvonulások jellemeznek. Az egyház az ördögök ünnepének tartotta és tiltotta, de gyakran a világi hatóságok se nézték jó szemmel a farsangi kicsapongásokat. A farsang *vízkeresztől* a húsvétot megelőző negyvennapos nagyböjt kezdetéig, *hamvazószerdáig* tart. A farsang lehet hosszú vagy rövid időtartamú, attól függően, hogy mikorra esik húsvétvasárnap. Ettől a naptól kell visszszámítani negyven napot, s így állapítható meg a nagyböjt időszakának kezdete, hamvazószerda.

A farsang a tavaszvárás ősi ünnepe. A nagy evésekkel, ivásokkal a természetet is ha-

sonló bőségre kívánták készíteni. A magyar farsangi szokások a középkorban honosodtak meg. A királyi udvarban olasz és francia hatás érvényesült, a polgárság és a falusi lakosság körében pedig a német. A szokások egyes elemeiben ugyanakkor fellelhetünk antik görög, római, szláv, germán, pogány elemeket is.

A farsang a *vaschang* bajor-osztrák jövevényszóából származik, ami eredetileg csak a böjt előtti napokat jelölte. Magyar elnevezésként a 15. században tűnt fel. Van olyan nézet, amely szerint a hazai németiségtől vettük át ezt a kifejezést. A farsang utolsó napját jelölő *húshagyó* elnevezés a böjt, a böjti étkezés kezdetét jelenti.

1502-ben Temesvári Pelbárt így fakadt ki egyik prédikációjában: "Ó, jaj ezekben a napokban hány keresztény ember fordul a kegyelem világosságából a sötétség cselekedeteihez, vagyis a torkosághoz, az iszákossághoz, a bujálkodáshoz. Az efféle emberek a farsangban az istenüknek választják az ördögöt, amit álarcos mulatsággal és fajtalan énekekkel dicsőítenek megvetvén a Krisztust"

A farsangi napoknak is vannak a magyar nyelvben jellegzetes táji megnevezései, pl. a farsangvasárnapot megelőző *kövércsütörtök*, *zabáló-*

csütörtök elnevezése onnan származik, hogy ilyenkor kezdték meg a farsangi ételek készítését. A böjt kezdetének elnevezései: *hamvazószerda*, *szárazszerda*, *böjtfogadászerda*. Az e nap után következő csütörtökön, a ún. *csonkacsütörtökön* még el lehetett fogyasztani a maradékot. A szlávoknál Kórógyon mondogatták: "Inkább a has fakaggyon, mintsem az étel megmaraggyon". A hívő katolikusok hamvazószerdától húsvétvasárnapig - kivéve csonkacsütörtököt - nem ettek húst és zsíros ételeket. A farsang három utolsó napja: *farsangvasárnap*, *farsanghétfő* és *húshagyókedd*. A legtöbb népszokás ezekben a napokban volt.

A farsang jellegzetes étele a *fánk*, amelynek mágikus erőt tulajdonítottak, pl. a Szerémségben azért sütötték, hogy a vihar ne vigye le a háztetőt. Ugyancsak kedvelt étel ilyenkor a rétes, pl. a Bács megyei Topolyán szerencsét hoz, ha jól nyúlik. Általában a sok étel fogyasztásától a következő év bőségét remélték.

Farsangi köszöntő

Hipp, hopp farsang!
Itt ölték az ártányt,
nem adják a máját,
csak a szalonnáját.
Adjon az Úristen
ennek a gazdának
nyolc-tíz ökröt,
öt-hat lovat,
sok kulacs bort,
sok kalácsot,

Ojjan egészségs legyen
minden családtagja,
mint a makk!

Ócsárd (Baranya vm.)

A Baráti Kör 2000 évi programjából

A Zsongorkő Baráti Kör ebben az évben is megpróbál szórakoztató és hasznos programokat nyújtani tagjainak. Ezeket igyekszem megismertetni a következő sorokban.

A felsorolás korántsem teljes és végleges, szívesen vesszünk minden

hasznosítható ötletet, különösen, ha kiöltöje a szervezésből is kiveszi részét. Az előzetes ismertetés célja az, hogy ki-kéi időben meg tudja szervezni előre szabadidejét.

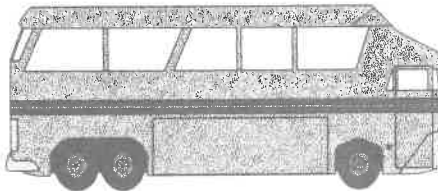
Az első ilyen rendezvény a már hagyományosnak mondható **metszési bemutató** február 27-én, amelyhez kapcsolódik a szintén több éves

múltra visszatekintő **borverseny** április 8-án. A két esemény között szervezünk egy autóbuszos kirándulást a mohácsi **busójárá**sra március 5-én. Április 15-én lesz a hagyományos **erdőtakarítás** a

nyugdíjasok és az iskolások részvételével, amelynek keretében a

Jakabhegyen egy kis vendéglátással is megköszönjük az erdőtakarítók munkáját. A továbbiakban pontos időpontot nem tudunk közölni, csak tájékoztató jellegűek a megadott dátumok. Május folyamán, ha igény mutatkozik rá, **családi estet** szervezünk, annál is inkább, mert a február 19-re szervezett farsangi bál a zenekar lemondása miatt meghiúsult. A május lenne az ideje egy **pesti kirándulásnak** is, melynek

keretében megtekintenénk a koronát is. Június közepén némileg a tavaly elmaradt túra pótlására Keszthely-Sümegegy úti céllal szerveznénk egy **kirándulást**. Július végén lenne egy háromnapos, két éjszakás **kirándulás** Szilvásvárad, Eger környékére, melynek fő attrakciója a 22-ei **Lovas Világtalálkozó** megtekintése, de szerepelne a programba **városnézés, borvidék meglátogatása, és esetleg gyógyvizes fürdés** is. Au-

gusztus elején szeretnénk el látogatni a **nagyszakácsi szakácsversenyre**. Szeptember elején tartanánk a hagyományos **piknikünket** egy tagtársunknál. Októberre csoportos **színházlátogatást** tervezünk, de korábbi időpontban is szándékoztunk tagjainknak jegyvásárlással megkönnyíteni **színházlátogatási** terveiket. Távolsági időpontra még nem terveztünk programot, de ha vannak jó ötleteik, tegyék közkinccsé, és szervezzük meg közösen. A felkínált lehetőséggel pedig lehetőleg minél nagyobb számban éljünk is. A Baráti Kör a tagjainak igyekszik a költségekben segítséget adni, s ha van rá lehetőség,

vendégeket is szívesen látunk. A soron következő rendezvényre az újságunkban is felhívjuk a figyelmet, de szórólapot is fogunk küldeni. Programjainkra mindenkit szeretettel várunk.

hj

Busójárás 2000

A mohácsi farsangtemető népszokás, a busójárá

s megtekintésére a Baráti Kör autóbuszos kirándulást tervez március 5-én vasárnap. Indulás reggel 8 órakor a Hősök teréről, visszaérkezés ugyanoda 17 órára. Mohácson az egyéni érdeklődésnek megfelelően mód nyílik a busójárás, különböző népzenei és néptáncos műsorok, valamint népművészeti kiállítások megtekintésére. Étkezés egyéni megoldással történik. A busz

Holota Jenő

Miről volt szó a ZSBK januári taggyűlésén?

Miután Holota Jenő köszöntötte a megjelent tagokat, a munkacsoport vezetők közül elsőnek Varga Géza a kertbarát csoport vezetője számolt be. Elmondta, hogy megkezdődtek a borászati és növényvédelmi tanfolyamok. Az első foglalkozás keretében Kővágószőlősen tartotta Vince napi borkóstolóját a Pécs Vidéke Hegyközség mintegy 50 fővel. Az izletes vacsora és borkóstolás mellett komoly szakmai kérdések merültek fel a bortermeléssel és értékesítéssel kapcsolatban. A rendezvényt a ZSBK anyagilag, és néhány tag személyes közreműködésével támogatta. E tagoknak Varga Géza köszönetet mondott. Négy alkalommal tartanak még tanfolyamot a minőségi bortermelés elősegítése céljából. Ezeket követik a növényvédelmi továbbképzések, melynek zárásaként metszési bemutatóra kerül sor immár hagyományosan Mátyás Ferencék szőlőjében. Kőszegi János megkérdezte, hogy a biokertészet elősegítésére tesznek-e lépéseket. Varga Géza válaszában elmondta, ha igény van rá, újból meghívják azt a szakembert, aki a tavalyi évben márt járt Kővágószőlősen. Megígérte, hogy a februári taggyűlésen visszatérnek a témára.

Dani Béláné a Nyugdíjas Klub vezetője örömmel újságolta, hogy a Pécsi Nyugdíjas Egyesület az éves kirándulási programjába beiktatta a kővágószőlősi erdőtakarítással egybekötött túrát is. Énekkaruk áprilisban népdalversenyen vesz részt.

Kovács Sándorné sajnálattal közölte, hogy idén elmarad a jelmezbál és a hasonló jellegű rendezvények, mert a tavalyi tapasztalatokból arra következtettek, hogy a lakosság nem igényli a szórakozásnak ezt a formáját. Az idei évben több egynapos, esetleg egy 2-3 napos kirándulást szerveznek igény szerint. Holota Jenő javasolta, hogy színházlátogatást is iktassanak be a munkatervbe. A

többnapos kirándulás helyszínül javasolta Szilvásváradot, ahol nemzetközi lovas-napokat tartanak július 22-24 között.

Sándor Tibor a környezetvédelem témájában tájékoztatta a tagságot, hogy a ZSBK az idén is megkapja a támogatást a tájékoztató tevékenységért. A tájékoztató iroda működtetését is a szervezet végzi, melynek hivatalos megnyitása febr. 25-én lesz.

Ezután önkormányzati kérdésekre került sor. Holota Jenő a ZSBK elnöke tájékoztatta a tagságot, megkezdte a polgármestert hivatalában, hogy egy beszélgetés keretében megpróbálja feloldani az utóbbi időben kialakult ellentétet. Megállapodtak, hogy igyekeznek korrekt kapcsolatot fenntartani a község és a lakosság érdekében.

Pereczes András megkérdezte, hogy az önkormányzat bírsághatja-e azokat a lakókat, akik elmulasztják télen az ingatlanuk előtt a jégmentesítést. Sándor Tibor elmondta, hogy ez a jegyző hatásköre, de eddig tudomása szerint nem élt vele.

Varga Géza hozzátette, hogy a közutak hóeltakarítása és jégmentesítése ezen a télen megfelelő volt, az önkormányzatnak szerződése van egy vállalkozóval, aki ezt a munkát végzi.

Ezután a taggyűlés kötetlen beszélgetéssel, fényképek megtekintésével folytatódott.

A Nyugdíjas klub hírei.

Megkezdte a második évezredet a Nyugdíjas Klub és a megszokott ütemben folytatja életét, munkáját. Bár a januári zord időjárás és a megfázásos betegségek egy kicsit érződtek a tagság kedélyállapotán, a februári első találkozás, amely 12-én volt nagyon jó hangulatban zajlott le. Elsőként a klubot, mint

szervezetet érintő témákat beszéltek meg. Többek között a klub első negyedévi programjait. Megvitattuk azt az egynapos kirándulást, melyre a kővágószőlősi Önkormányzat ajándéka ad lehetőséget, a község idős lakosai részére. / Nem csak a klub tagsága részére! / A leggazdagabb programot ígérő kirándulás végcélja Pannonhalma. Megtekintjük a Zirci Emlékmúzeumot, útba esik Tab, ahol egy fafaragó munkáját tekinthetjük meg. Ha lesz rá idő és igény, Igalban egy fürdözést is, beiktatunk. Ezt a kirándulást június elejére tervezzük a nappalok hosszúsága miatt, amely több program megvalósítására ad lehetőséget. Kérem a község azon idős lakosait, akik részt kívánnak venni ezen a kiránduláson, hogy minél előbb, de legkésőbb április közepéig nálam jelezzék részvételi szándékát. (Élelemről mindenki önmaga gondoskodik.)

A klubéletről továbbá: énekkarunk meghívást kapott a Siklósi Művelődési Központtól a március 18-án megrendezésre kerülő népzenei és népdalfesztiválra. E rendezvényre Bartók és Kodály gyűjteményéből állítottuk össze repertoárunkat.

A Baranya megyei Kulturális Központ által meghirdetett fesztiválra is benevezett az énekkarunk. Ugyancsak népdalokkal, de a szöveglista és vers kategóriába is nevezünk. A fesztivál több helyszínen kerül lebonyolításra más-más időpontban. Az énekkarunk - és állandó kísérőink - az április végén a Pécssett megrendezésre kerülő rendezvényen való részvételt választotta, mivel az utazás így nem ütközik nehézségbe. A felkészülést tehát megkezdttük, és mint mindig, az izgalom mellett örülünk, hogy Kővágószőlőst képviselhetjük ilyen rangos rendezvényeken.

Dani Béláné

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet minden kedves rokonnak, barátoknak, ismerősnek, szomszédnak, akik drága feleségemet és édesanyánkat utolsó útjára elkísérték, és mély gyászunkban osztoztak.

Külön köszönet a jegyzőasszonynak a megható búcsúztatásért s a REKVIEM-nek a temetés lebonyolításáért.

Gyászoló család

Hálás szívvel mondunk köszönetet min azoknak, akik szeretett halottunk

Bogdán Jánosné

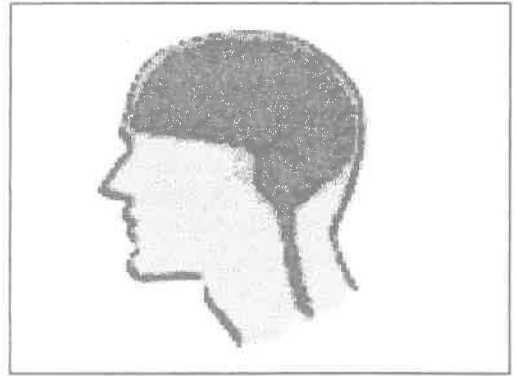
temetésén részt vettek, koszorúkkal, virágokkal faldalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Tudja-e Ön?

- ❖ hogy a közérdeklődés előterébe került, itt-ott pánikot okozó agyhártyagyulladás betegség ritka, de igen súlyos fertőző kórkép. Meggyógyulhat maradványtünetekkel, anélkül, de néha halálhoz is vezethet.
- ❖ hogy nem egy kórokozó idézheti elő, hanem nagyon sok vírus és baktérium. Megkülönböztetünk vírus okozta, savós és baktériumok által okozott gennyes agyhártyagyulladást. A vírusos általában kedvezőbb lefolyású.
- ❖ hogy a vírusok számos faja okozhat ilyen betegséget, köztümm a kullancsok által terjesztett agyvelőgyulladás, mely sokszor agyhártyagyulladás formájában zajlik le. Mintegy 30 fajta baktérium is okozhatja a szóban forgó bajt. A múlt év végén a katonák között jelentkező halmozott megbetegedést az un. Meningococcus baktérium C csoportja okozta. Ennek a baktériumnak 13 változata van.
- ❖ hogy a kórokozók az agyhártyára többféle úton kerülhetnek. A téli kisebb járvány cseppfertőzéssel terjedt. A nem beteg egyének között a garatnyálkahártyán akár 10-40 %-ban kimutatható lehet a Meningococcus baktérium. A beteg, vagy az egészséges kórokozóhordozó tüszentésével, köhögésével a levegőbe kerülnek apró nyákcseppek, amelyben a kórokozó is ott van. A belélegzett levegőben lévő cseppek a közelben lévő személyek orr-garatnyálkahártyájára kerülhetnek, a kórokozó ott megtelepszik, szerencsétlen esetben tovaterjed. Ebből látható, hogy a tömeges együttlét, az összezártság milyen szerepet játszik a járvány kialakulásában. Nem véletlen, hogy a katonák között fordult elő elsősorban nálunk és külföldön, például az USA-ban. Másik kedvező környezet a kollégiumok, diákszállók. Ilyenek voltak 1998-ban az Ausztriában jelentkező esetek.
- ❖ hogy a kezelés sikere nagyon függ az időtényezőtől, vagyis a gyógyítást minél előbb el kell kezdeni. A Meningococcus baktérium ellen hatásos antibiotikumok vannak.
- ❖ hogy Magyarországon az utóbbi 10 évben átlag évi 30-70 olyan agyhártyagyulladásos eset volt, amelyet az említett Meningococcus okozott, tehát a múlt évi 77 megbetegedés száma nem volt kirívó. Az előző években szétszórt, egyedi esetek fordultak elő többnyire. Ezen kívül több, egyéb kórokozó által kiváltott agyhártyagyulladásos eset is előfordult.
- ❖ hogy a lakosság általános, teljes védőoltását nem lehet megoldani, mert mint említettük igen sokféle baktérium, vírus szerepel, és mindegyik ellen más-más oltás kellene. amit bevezetni képtelenség. Többségük ellen nem is létezik oltóanyag. A Meningococcus egyes csoportjai ellen van ugyan oltóanyag, de a teljes lakosság védőoltását a világon sehol nem végzik. A szakemberek szerint oltásban részesíteni indokolt azokat, akik olyan országba utaznak, ahol állandó a járványos agyhártyagyulladás, például India és Afrika egyes elmaradottabb vidékei. Oltani szükséges járványügyi okból a beteg közvetlen környezetében lévő, fokozottan veszélyeztetett személyeket. Néhány nyugati országban ilyen oltást kapnak a katonák. Ez évtől a magyar újoncok is részesülnek ebben a védelemben. A hírek szerint Magyarországon folyik az A és C csoportú baktérium elleni védőoltás törzskönyvezése, és ehhez majd a lakosság is hozzájuthat önkéntes alapon. A Meningococcus négy csoportja ellen létezik védőoltás, a többi ellen nem. Meg kell említeni, hogy egy másik baktérium, az un. Hemophilus influenzae ellen már kötelező és általános a csecsemők oltása. Ez utóbbi ugyanis főleg a kisgyermekkorban okozhat agyhártyagyulladást. Mindettől persze még előfordulhatnak más baktérium által okozott idegrendszeri betegségek is.
- ❖ hogy a múlt évi „járványt” véleményem szerint olyan sajnálatos eseménynek kell tekinteni, mint az árvíz, belvív vagy más természeti csapás. A betegség a lakosság körében némelyeknél pánikot, felesleges aggodalmat keltett. Ebben ludas a tömegkommunikáció (újságok, rádió, TV) a sokszor megalapozatlan, szakszerűtlen, rémhírszerű tudósításokkal. Nekik a minél nagyobb szenzáció a fontos. Arról nem is beszélve, hogy voltak, akik eléggé gusztustalan módon még politikai tőkét is igyekeztek kovácsolni a balszerencsés eseményekből. Azt hiszem a tapasztalatok alapján a következtetéseket az egészségügyi, és járványügyi szakembereknek kell levonniuk.

Dr. Pallós Zoltán
házi orvos

Menjünk-e Európába?

A rendszerváltozás óta Magyarország egyik fő törekvése a minél szorosabb kapcsolatok kiépítése Nyugat-Európával. Sőt a lakosság többségének minden vágya, hogy néhány év múlva tagjai lehessünk az Európai Uniónak. Magam is a csatlakozás híve vagyok, úgy hiszem országunk jövője szempontjából kedvező az uniós csatlakozás. Pontosabban eddig úgy hittem. A közelmúltban lezajlott Ausztriai választások és kormányalakítás azonban olyan reakciót váltott ki egyes Nyugat-Európai, sőt nem európai országok politikusaiból, kormányaiból, amely az eddigi álláspontomban erősen megingatott. Több mint 40 évig Moszkva dirigált nálunk, eldöntötték, megmondták milyen párt, milyen eszmerendszer legyen uralmon, sőt a vezetők személyének kiválasztásában is döntő szavuk volt szovjet „testvéreinknek”. 1990 után joggal hittük, Magyarország politikai berendezkedése, államformája csak ránk tartozik, a magyar választók döntenek el, milyen politikai erő vezesse hazánkat. A mostani események arra utalnak, az EU tagság után majd Brüsszel urai /vagy Izrael?/ írhatják elő, ki legyen Magyarország elnöke, miniszterelnöke, kik legyenek az ország vezetői, melyik párt kormányozhat és melyik tűnjön el lehetőleg még a föld színéről is. Hogy ezután is kell-e nekünk annyira Európa, én nem tudom. SZ.H.

**A POSZTER GALÉRIA és
KÉPKERETEZÉS
A FORRÁS ÜZLETHÁZBÓL
ELKÖLTÖZÖTT!**

**ÚJ CÍM: PÉCS RÁKÓCZI U. 28
/A ZSOLNAY SZOBORNÁL/**

A Baranya Megyei Önkormányzat hírei

Baranya és Steiermark együttműködése

A 2000. január 31-én megtartott közgyűlésen a megyei képviselő-testület jóváhagyta a Baranya Megyei Önkormányzat és a Steier Tartományi Kormány együttműködéséről szóló szándéknyilatkozatot. Az osztrák fél által már aláírt dokumentumban Steiermark vállalja, hogy Baranya Megye Európai Unió csatlakozásának előkészítéséhez szakértői közreműködéssel átadja az integrációs folyamatban szerzett tapasztalatait.

Az együttműködés értelmében 2000. első negyedében Steiermark tar-

tomány szakértői csoportot küld Pécsre az európai csatlakozási felkészülést a megye számára megalapozó stratégia közös kidolgozására. Márciusban a Pécs-Baranyai Fejlesztési Iroda munkatársai tanulmányozzák majd a helyszínen Stájerország európai integrációját szolgáló

intézményrendszerét. 2000 második felében Steiermark tartomány

lehetőséget biztosít egy baranyai köztisztviselő számára, hogy tanulmányozza brüsszeli képviselőtének - Steiermarkhaus - munkáját. Az év során a témában több alkalommal workshop és szeminárium lesz Pécsen stájer szakértők meghívásával. A rendezvények során a résztvevő magyar köztisztviselők és szakemberek az osztrák integrációs tapasztalatokkal elsősorban regionális feladatok ellátása, a rurális térségek fejlesztése, a köztisztviselők képzése és továbbképzése, a helyi társadalom önszer-

veződései témakörében ismerkednek meg.

Az együttműködési program költségeiből jelentős részt vállal a Stájer Tartományi Kormány. A baranyai fél költségeinek finanszírozására a Megyei Önkormányzat az Európai Bizottság Magyarországi Delegációjától Phare SPF forrásból 5000 Euro támogatásra számíthat.

Fókuszban a vidék, a kistérségek

Elkészült a PR program

Napjainkban a gazdaság és a politika mellett, már a gazdasági szférában is egyre inkább nélkülözhetlenné válik a kommunikáció, a PR tevékenység. Ennek fontosságát felismerve a Baranya Megyei Önkormányzat az elmúlt évihez hasonlóan konkrét cselekvési programot fogadott el 2000-re.

Az idei évre megfogalmazott főbb stratégiai célok között szerepel a Megyei Önkormányzat munkájának

jobb megismertetése, publicitásának fokozása, image-nak pozitív irányú formálása, az egységes arculati megjelenés. Kiemelten szerepel a 2000-es programban a települési önkormányzatokkal való kapcsolat erősítése, a helyi médiákkal való kapcsolat kiterjesztése.

A célok elérése érdekében közgyűlési összefoglaló készül a fontosabb napirendi témákról, amit a jövőben a megye vidéki városaiban, kistérségeiben megjelenő lapokban is olvashatnak a polgárok, nemcsak a központi sajtóorgánumokban. Az Új Dunántúli Naplóban évi tíz alkalommal a Megyei Önkormányzat saját oldalát jelentet meg. Sajtótájékoztatók és sajtóbeszélgetések keretében ismertetik meg a kiemelke-

dően fontos eseményeket, döntéseket. Fokozni kívánják a regionális és Pécs városi mellett, a helyi televíziókban és a kábeltévé hálózaton való megjelenést. Ugyanezt tervezik a jóval kisebb számú helyi rádiókkal kapcsolatban is. egyre fontosabb szerepet kap az Internet, folyamatosan frissített hírekkel, információkkal már ma is olvashatók a Megyei Közgyűlésről és Kincses Baranyáról szóló legfontosabb és legérdekesebb tudnivalók. Természetesen még számos tevékenység, rendezvény és kiadvány szerepel a PR tevékenységben remélhetően nemcsak Baranya Önkormányzata és Közgyűlése, hanem a megye polgárainak hasznára is.

Köveskúti Péter

Környezetvédők találkozója

Az Ökotárs Alapítvány hagyományosnak mondható januári havi találkozásán vett részt a Baráti Kör két tagja. A budapesti Városvédő Egyesület tanácskozó termében megrendezett találkozónak négy főbb napirendi pontja volt.

A Környezetvédelmi Minisztérium tájékoztatóját a termékdíjas rendszerről Gelencsér Zoltán és Borsányi Levente ismertette. Elmondták, hogy azért jöttek most ide, hogy a zöld szervezetek segítségét kérjék a következőkhöz: egy csoportot szervezzenek a zöld szervezetek, szakmai szervezetek és a minisztérium képviselőinek részvételével, melynek feladata a programgazdai rendszerben résztvevők tervszerű és véletlenszerű ellenőrzése lenne a helyszínen. Egyedül a minisztériumnak erre nincs kapacitása. Szeretnének egy zöld szervezetet bevonni ebbe a csoportba.

Az Országos Találkozó előkészítéséről Lajtmann József (Reflex Egyesület) szólt. Elmondta, hogy a találkozó 2000. Április 7-9-ig, Győrben, a Széchenyi István Főiskolán kerül megrendezésre, legfontosabb feladata a küldöttek megválasztása és a szekciók munkája.

A tanácskozás vendége volt Illés Zoltán, (Fidesz) az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke. A közel másfél órás beszélgetést röviden így foglalható össze. Illés Zoltán: Azért jött, hogy a kilátásokról beszéljen, véleménye szerint a környezetpolitika struktúrája és személyi összetétele nem változik lényegesen 2002-ig. Szükség van a társadalmi szervezetek nagyobb aktivitására, de ez nem kritika, hanem "segélykérés". Fontosnak tartja a nyilvánosság szerepét. Ma Magyarországon a környezet és természetvédelem nem prioritás, amit nem lehet elfogadni, a kérdés az, mik lehetnek a lépések? Élni kell a médiával, ami átütő erővel jeleníthet meg a környezet ügyét, mert a döntéshozók ebben az esetben foglalkoznának vele. Szeretné, ha minden pártban lenne olyan politikus, aki a zöld ügyekkel foglalkozik.

Kérdésre válaszolva elmondta, hogy a hulladékos törvény elfogadása folyamatban van, hamarosan elfogadja a Parlament. A minisztérium és a mozgalom kapcsolatáról kifejtette, nem érti, hogy a miniszter részéről miért nem volt fogadókészség az együttműködésre.

A hallgatóság a beszélgetés során betekintést kapott a törvényhozás néha visszás folyamataiba is.

Beszámolót hallhattunk az Energia Klub, valamint a KEROSZ Föld napi kerékpáros rendezvényeinek tervéről. Ámon Ada elmondta, hogy ez évben kerül megrendezésre hazánkban a 10. Föld Napja. Az eredetileg amerikai kezdeményezés immáron a Föld minden országában arra sarkallja a zöld mozgalmakat, hogy helyi vagy tágabb környezetük számára emlékezetessé tegyék e napot, ugyanakkor felhívják a figyelmet azokra az aktuális problémákra, melyeknek megoldásában a közösség vagy az egyes ember is aktívan részt tud venni. A Föld Napja tehát egy vidám, pozitív rendezvényt hordoz magában, ami mindenki számára tartogat felüdülést és kihívást is.

2000-ben nemzetközi kezdeményezésre a megújuló energiaforrások lesznek szerte a világon e jeles "zöld" nap homlokterében.

A találkozó végén Friedrich Róbert a Zöld Pók Alapítvány kuratóriumának tagja beszámolt a Zöld Pók Hálózat körül történt változásokról.

ST-SZI

Hétköznapi naplójából

KINEK FÉNYLETT A VINCE?

A Vince napi borkóstolást hiába aranyozta be a télvégi nap-sütés, még a teli pincék kilátása is meglehetősen keserű alapízt adott minden szőlősi bornak. A bor jövedéki áruvá változtatásáról rendelkező törvény, úgy látszik csak három apróságot nem vett figyelembe: a szőlőterületek sorsát, a szőlősgazdák sorsát és a bor sorsát. A gazdák - amint a részletekkel megismerkedtek - saját feladataikat is világosan megértették. Először is, mondjuk egy háromtagú szőlőművelő család egyik tagját még idén át kell képezniük adminisztrátorra. Ő vezeti majd a pincenaplót, ő lótfut a Vám- és Pénzügyőrségre nyilvántartási szám, engedély, bevallás, készletezés, adó, egyebek ügyébe, ő jelent és adminisztrál a Hegyközséggel való kapcsolattartásban. A másik családtag éjjel-nappal, reggeltől estig pincéri minőségben, egy a ÁNTSZ által ellenőrzött tiszta fehér melleskötényben ácsorog az ászokfák előtt, és decis poharaként próbálja eladni ötszáz vagy nyolcszáz liter eladásra szánt borát. A háziaszszony közben egy malaclopó köpenyt terít némely kuncsaft-ra, nehogy meglássák nála azt a két és félliter borral töltött kóláspalackot, ami már nagy tétel az eladáshoz és szigorúan büntetendő! Egy kis hordónyt persze, hogy nem adhat el egyszerre, mert akkor fennáll annak a társadalmi veszélye, hogy részben megtérül a rafia, a permetezőszer, a motoros kapa üzemanyagának, alkatrészeinek s a munkaidő árának kis hányada, ez viszont oda vezethet - még elgondolni is szörnyű - hogy a gazda idén is meghagyja kicsiny, de szép szőlőjét és nem vágja ki azon nyomban! Miután mindhárom családtag új tevékenységi körében foglalatokodik, gondoskodni kell majd persze napszamosokról, akik elvégzik a szőlőben a hagyományos aprómunkát: metszenek, kapálnak, kötöznek, permeteznek, szüretelnek, darálnak, préselnek, fejtenek, stb. felmerülhet ugyan a kérdés, hogy az el nem adható bor hiányzó árán esetleg nem tudnak napszamosot fogadni. Akkor ki fog majd szüretelni?

Hát az Adóhivatal meg a finánc!

Ne szidjuk Szent Vince emlékét, ő ezen a téli napon mindent megtett, ami tőle telt, de fényt ő sem tud lopni azok agyába, akiknek kötelességük lett volna egy rendelkezéssor közvetlen következményeit végiggondolni.

/A témával, mivel korántsem csak szőlősi ügy, de országos feszültség forrása, részletesen írok majd a Falurádióba, március második felében. /

Buzás Andor

Petőfi Sándor

Egy ember, akit nem hagytak nyugodni a Petőfi Sándor halála körül állandóan felröppenő hírek, könyvet készül kiadni: Dr. Takács Józsefet viszont nem csak a költő halála és sírhelye érdekli.

Kutatásait sokan hátráltatták és ő is sokat töprengett, hogy a Petőfi mítoszt szabad-e megbolygatni. Végül úgy döntött, hogy a feltárt eredményeket, bizonyítékokat napvilágra hozza. Petőfi tragikus halálának helyét pontosan tudni lehet.

Erre bizonyítékkal szolgál a szemtanú Lengyel doktor, aki a költőt utolsóként látta és a bécsi Császári Levéltárból előkerült egyetlen hiteles, titkos, jelentés, melyet Heydte osztrák ezredes írt.

Egyetlen fontos irat, egyetlen hiteles bizonyíték, hogy Petőfi valóban elesett a csatatéren.

Dr. Takács József a véletlennek köszönheti, hogy találkozott Berde Baumann Vilmos segesvári születésű okleveles nyugdíjas tanítóval, akinek nagyapja a segesvári csata idején középkorú, édesapja pedig tizenegy néhány éves volt. Gyakran mesélték neki a segesvári ütközet történetét. Elmondta azt is, hogy a tömegsírban nyugszik Petőfi. A csatavesztés után egyszerű segesvári mesteremberek, kőművesek, kőfaragók a helyszínen található kövekből egy turulmadarat faragtak és arra, tömegsírra tették emlékeztetőül.

A csata 50 éves évfordulóján olasz mesteremberek által készített obeliszk és turulmadár került a sírra.

Feltehetően ledöntötték az eredeti egyszerű madarat, de a kövek súlya miatt nem távolították el onnan így kerültek azok a sír köré és így temette be őket, a környezetet alakító erózió.

Felszínre került a madár szárnya, lába, törzsének felső része a szárnyakkal, s jól látható rajta a bevésített 18-as szám. Egy kis restaurátori munka feltárta volna a további számjegyeket is, de erre nem volt lehetőség.

Kerényi Ferenc történész elemezte a kőmadár maradványait. Szerinte azok természeti képződmények: "nem állíthattak emlékművet, mert abban az időben arrafelé tombolt a magyarelenség."

Arra viszont nem adott választ, hogy a szám hogyan került oda. Az, hogy Petőfi fogságba került volna, szintén megdőlni látszik, bár kerültek fogságba annak idején magyarok és Bem tábornok is bizott ebben a lehetőségben.

Amikor egy-egy fogolynak sikerült hazakerülnie, Bem kérdésére elmondták, hogy Petőfi nem volt köztük.

Petőfi Sándor teremtette meg irodalmunkban a hitvesi költészetet. A világ ismerte nevét és költeményeit. Meghalt, de szelleme a mai napig itt él közöttünk.

Stier Tímea

Zöld Híd találkozás.

Meghívottként vett részt a Zsongorkő Baráti Kör február 2-án Pécsen a Zöld Híd Energetikai és Környezetvédelmi Tanácsadó Egyesülés által szervezett találkozón. Az előadás témája a víz-, gáz-, és áramszolgáltatók idej tervei, és a MECSEKÉRC Rt. bányarekultiváció munkáinak állása.

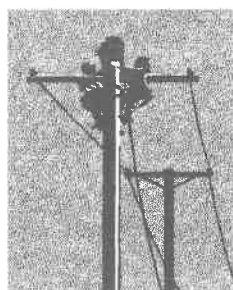
Nichter Róbert a DEDÁSZ Rt. szakfőmérnöke a térség áramhálózatának korszerűsítéséről beszélt. Idén Kővágószőlősen is terveznek vezetékátépítéseket. A tervek szerint a trafóállomástól a Rákóczi út Arany János út közti szakaszát, az Ady Endre út, és a Jókai Mór út légvezetékét cserélik ki. Elmondása szerint több helyen madárvédő műanyag burkolatot helyeznek el az oszlopokon. Kérdésre válaszolva elmondta, hogy készül egy közvilágítási program, mely a települések közvilágításának korszerűsítését segítené.

Bayer Károly, a DDGÁZ Rt. kifizetői értékesítési vezetője a társaság céljaként a hálózat fejlesztését, és újabb fogyasztók, bekapcsolását tartja.

A vízellátással kapcsolatban Egyed Róbert, a Vízmű Rt. osztályvezetője hangsúlyozta, hogy a vízminőség javítása a legfontosabb feladatok egyike. Mivel Törtogói településen csak klóros fertőtlenítés folyik, még idén szándékoznak egy víztisztítót üzembe állítani, melynek költsége mintegy 100 millió forint. Elmondása szerint a gólgotai víztározó felújítása is elkerülhetetlen. A szennyvízhálózat bővítésével egyben megszűnne a 6-os út alatti szennyvíztisztító, mely elavult. A megoldást a pellérdi EU szabványnak is megfelelő, korszerű berendezésű üzembe történő szállítás jelenti.

Hideg József, a MECSEKÉRC Rt. menedzsere a zagytározó helyreállításának megkezdését még ebben az évben ígérte. A vízutánpótlás védelme érdekében, a vízösszetételének rendszeres vizsgálatát a

megfigyelőrendszer további bővítésével teszik teljessé. Az ivóvíz minőségének tökéletes helyreállítása ennek ellenére is több mint tíz évet vesz igénybe.

ST-SZI

BUZÁS ANDOR:

MARI NÉNI MEG A SZTÁLIN

Szabados Mari néni szomszédunk, gyermekkorom mindennapját átengő hangemlék maradt: hajnalok hajnalán, hol csoszogva, hol kopogva, évszaktól függően: mamuszban vagy faklumpában árviharzott hozzánk egy szál gyufáért vagy begyűjtásra való kis bádoglepátnyi parázsért, ami persze csak ürügyül szolgált egy nagylelegzetvételű s egyszuszra eldarált falu-beszámolóhoz. A lótvafutva szomszédolás nyitánya, a kissé repedt hangú hírharang reggeli kondítása volt ez, s egyben információ-gyűjtés már a délutáni második fordulóra, persze most fordítva némileg a házak sorrendjén is. Mari néni egyszemélyes, nonprofit telekommunikációs vállalkozás volt, s ő révén mindenki folyton megkapta a világ, a falu állapotjelzéseit, egyberagasztva az öregasszony legutóbbi álmának elemzésével. Még szükségünk is volt rá, mert ezek az idők a csend, a lehajtott fejek esztendei voltak - az ő lányunkája is szinte tegnap merészkedett le a padlásról, hogy lemossa arcáról a ruszki-riasztásra szánt kormot - az üres istállók falai emlékeztek talán csak az utolsó lovak láb-dobbanásaira, a kéményekben is már csak a sonkától-kolbásztól megfosztott farudak füstölődtek. A riadalom félelemmé halkult, a jajgatás szívrobajos csönddé.

Mari néni ricsajos mindentudása ellensúlyozta ezt a világot, de főként azzal, hogy házalásába vasárnaponta bevonta Isten házáat is, s a litániát követő ájtatosságokon, mint előimádkozó, részletesen informálta a Jóistent is a mi állapotunkról. A könnyörgések sorrendje és hangsúlya nem volt véletlen: a távollévőkért, a fogságban senyvedőkért, kiszolgáltatott szeretteinkért szóló imákat hol a szőlőt fenyegető jégesők elhárításának óhaja, a másnapi kenyér kívánalma, hol haragunk megcsitításának kérése követte, úgy hogy a mi Istenünk viszonylag hiánytalan összképet kapott mindig falunk időszerű állapotáról.

Az egyik vasárnapon azonban Mari néni buzgalma túlcsapott amúgy is kanyargós medrén, s a következőket mondta: - És most imádkozunk az elvetemültekért. - Csönd - Sztálinért... Nem kelthetett volna nagyobb meglepetést, ha éppen az eleven ördögért ajánlotta volna föl az üdvözlégyeket, de az ördögeképünk meglehetősen homályos volt, Sztáliné meg jól körvonalazható valóság. A képe örökké kormos, hadifogyók pucolják a csizmáját, durva öklével beveri a hordók dongáit, rekedt davajjal órát meg bárisnyát követel és elcipeli lovainkat. De ugye Maris néni mindentudó - talán megál-

modott valamit? Talán jóslatnak fogta fel a néprádió híret, hogy Pesten egy 74-es troli - aminek száma, ugye Sztálin életéveit jelenti - karambolozva bedöglött? A falumbeli hívek mindenesetre mondták az üdvözlégyeket, a világ talán egyetlen templomában, először és utoljára - Sztálinért. Azért, akit Mari néni szomszédolásai során annyiszor kötélvégre kívánt, most a templomban Sztálin lelke előtt meghimbálta a rózsafüzér tizedét, mint mentőkötelet, hogy e kétségbeesett gesztusával megpróbálja helyreállítani a világ egyensúlyát. De megkésett vele. Mert hamarosan eljött Sztálinért a kormos ördög, hogy várakozásunk szerint - rosszabb létre szenderítse őt - s éppen mára esik ennek negyvenhetedik évfordulója - aztán eljött valamelyik angyal Szabados Mari néniért is hamarosan, hogy őt meg jobblétre szenderítse. Hogy helyreálljon a világ egyensúlya, valamelyest. Hogy ez az egyensúly máig sem tökéletes: az nem Mari nénémén múlt, ő mindent megtett ezügyben, tehetsége szerint.

/ Elhangzik március 5-én, Sztálin halálának évfordulóján a Kossuth adón. /

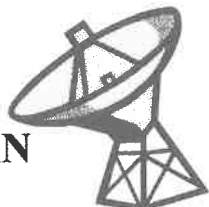

Parabola és földi antennák szerelése, javítása garanciával

SZÉNÁSY ZOLTÁN

06-30-9271-927

ELADÓ

- 1 db NOVA sütő,
- 1db kétfőzőlappos és
- 1 db háromlappos villany rezsó

Daniék, Kővágószőlős Jókai u. 2/a.

Tollhegyen

B ö r t ö n b a j

Az ombudsman (állampolgári jogok biztosa) szerint rosszak a hazai börtönviszonyok, a bent üldögélők nehéz körülmények között tengődnek, nagy a zsúfoltság, kevés a fény, ráadásul szinte televízió sincs mindegyik cellában. És ez tartóhatatlan. Felmérések szerint Veszprémben a legrosszabb a helyzet, iskolai oktatás, szakmai képzés nem folyik az intézetben, ráadásul az elítéltekkel szemben mintegy haromszáz esetben alkalmaztak fenytést.

Gönczöl ombudsman éppen ezért ajánlást juttatott el az igazságügyi miniszterhez, tegye meg a szükséges lépéseket.

Szép és emberi Gönczöl ombudsman kiállása a börtönlakók jogai mellett, virágzó nyugati demokráciában mellszobrot, csillagrendet is kaphatna érte. A probléma az, hogy Gönczöl ombudsman Magyarországon él. Ott, ahol a büntetlen előéletű, makulátlan emberek is nehéz körülmények között tengődnek, árnyékban, zsúfoltságban, távlatok nél-

kül várják a másnapot. Olyan országban él Gönczöl ombudsman, ahol a bűnözők diktálnak, a kétkezi ember pedig a puszta életéért reszket. A magyar haza ma országnyi Chicago, teli gyilkosokkal, bankrablókkal...

Adódik mindebből, hogy a rács innenső oldalán álló emberek egy része nem röplabdahálót és tekepályát szeretne látni a börtönudvaron, hanem akasztófát. Itt, ahol Magda Marinkók nevetgélnek szemközt a jogvédő emberfiát, ahol naponta három áldozatnak vágják el a torkát, lövik tarkón hangtompító puskával, ahol reggeltől reggelig bankot, gyereket és békességet rabolnak, jogot tipornak, hazát árulnak – itt nem lehet nemzeti feladata a börtönviszonyok jobbítása. Talán majd máskor. Később. Egy jobb világban. Kánaán felé menet. Zsúfoltság a börtönök? Hát ne tessék annyira bűnözni, kedves rablók. Akkor majd elférnek.

Pihál György (Napi Magyarország)

Önkormányzati Hírmagyarázat

A Pécsi Gyermekkórház adományokat kért a megye településeitől. 20 millió forintra lenne szükség, az így befolyt pénzt műszerek beszerzésére kívánják fordítani. Kővágószőlős képviselő-testülete egyhangúlag támogatta a kérést és 200.000 forintnyi hozzájárulást szavazott meg, hiszen évtizedeken át sok szőlősi kisgyereket kezeltek a gyógyintézményben.

/4./ 2000./ I.27./ számú határozat

Az önkormányzat már a múlt évben szerette volna értékesíteni az elkészült újtelepi garzonlakásokat. Erre azonban csak a közeljövőben kerülhet sor, mert a lakásmegosztás földhivatali bejegyzésére várni kell. A várakozás részben előnyös is lehet, mert februártól lép életbe a kormány - fiatalokat segítő - lakástámogatási rendszere.

A Cserkúti Közbiztonsági és Vagyonvédő Egyesület munkája során többször úgy adódott, hogy Kővágószőlős közigazgatási területén is intézkedtek, járőröztek. Az egyesület szeretné ezt rendszeresebbé tenni, illetve tagjainak sorát kővágószőlősi lakosokkal is gyarapítani. A céllal egyetértve a szőlősi önkormányzat 50.000 Ft támogatást nyújt a cserkúti Polgárőröknek.

/6./ 2000./ I.27./ számú határozat

A január 27-i testületi ülésen a képviselők megvitatták a 2000 év költségvetés-tervezetét. A bevételi és kiadási oldalak pontos összegét még nem lehet tudni, de az már látszik, hogy a költségvetés a tavalyi szint körül alakul. A község működtetése biztonsággal megoldható.

Pénzbeli támogatást kért a katolikus egyház. Az indoklás szerint nagy nehézségekbe ütközik a templom és a parókia működtetése is, karbantartásra, felújításra pedig szinte egyáltalán nem telik. Az épületek állaga egyre romlik.

A képviselők megvitatták a kérést. A kialakult vélemény szerint az önkormányzat elsősorban a felújításokhoz, állagmegóvás-hoz kíván inkább hozzájárulni, mint a működési költségekhez.

A január 27-i testületi ülésen a képviselők elfogadták a 2000-es év munkatervét.

/3./ 2000./ I.27./ számú határozat

A képviselő-testület a januári testületi ülésén olyan döntést hozott, hogy a község monográfiáját elkészítteti. A mű, jövő évben lesz teljesen kész. A bekerülési összeg mintegy 1M Ft.

/1./ 2000./ I.27./ számú határozat

EGYHÁZ + KÖZSÉG = EGYHÁZKÖZSÉG?

A képlet így persze nem áll, de valahol nagy igazságot hordoz, pontosabban: kellene, hogy hordozzon.

Sehol, soha nem találta még egy olyan "civil szerveződés", amely ilyen rohamos tempóban foglalkozna, mint-ha az öregség, betegség, fáradtság, haláleset, elköltözés elsősorban az egyházközségeket sújtaná. Mindkevesebb községi lakos marad tehát, akik vallásuk gyakorlásának személyes ügye mellett szívügyüknek tekintik azt a közösséget is, amiben a templom sorsa, az erkölcsi nevelés, hitoktatás, a templombajárók érdeke, a pap személyes sorsa, megélhetése: egyszerűen az élő egyház valósága bennfoglaltatik.

Bár szép számmal jöttünk össze a három falu /Szőlős, Cserkút, Töttös/ egyházközségi testületeinek tagjai s a meghívottak: a tavalyi év zárszámadásának tanulságai, s az idei év tervei és pénzügyi kilátásai egyaránt "tovább öregítettek" bennünket. Az egyházközségi hozzájárulás /nevezhetjük egyházi adónak / a létező összes adónem közül az egyetlen, amelyik szinte az adó paródiája. Az fizeti, aki akarja, és gyakorlatilag annyit, amennyit akar. (Bár már köztudott, hogy személyenként és havonta 100 forint ez az összeg.) községünk ezerháromszáz embere tart igényt keresztelőre, elsőáldozásra, bérnyújtásra, esketésre, temetésre, harangozásokra, éjféli misére /néha csak mintegy karácsonyéji különleges templomi diszkóra /, alkalmi miselátogatásra, öregeinek-betegjeinek

gyógytatására, egyebekre, - de rendszeresen adót, jó ha százötvenen fizetnek - hébe-hóba s amennyit tudnak éppen - s az anyagi terhek zöme arra a húsz-harminc hívő emberre hárul, akik vasárnaponta eljárnak misé-

re, s ott szembesülnek saját lelkiismeretükkel. Az ő erejükön felüli /a legalacsonyabb jövedelmű réteg, kisnyugdíjasok, öregek / anyagi hozzájárulásuk révén juthat végül is az elvárt egyházi szolgáltatásokhoz az az ezerkétszáz ember, akik külön nem kevesen úgy kalkulálnak /a maguk módján okosam, de alighanem eléggé becstelennül / hogy még mindig jobb, ha egy temetés-megrendeléskor ki kell fizetnem három év adóját, mintha tíz-húsz-harminc éve folyamatosan fizettem volna! /És jó ha kifizeti, nemcsak megígéri, amint erre akad is példa. /

Valamit tisztázni kell sürgősen, amíg össze nem omlik templom és hitélet, közösségi és egyéni erkölcsi tartás, a falu önbecsülése, amíg nem válik a templom papja- és híve vesztett, kongó, sivár műemlékké, s vasárnapjaink sem üresek a hétköznapi robotos, üres toldalék-napjává.

Tisztázni kell először is azt, hogy az Egyházközség anyagi megsegítése nem lehet függvénye a pap személye iránti rokonszenvnek vagy ellenszenvnek. Nem a papnak fizet, aki az egyház életét építi, hanem magának, családjának, gyermekeinek, hívő emberi közösségének megtartására, jövőjére áldoz. Az egyház működése: a faluközség alapellátása! Az alapellátás biztosítása a falu felelős vezetőinek nemcsak személyes lelkiismereti ügye, de intézményes kötelezettsége is, és még akkor is, ha olykor csak harminc lakójára, olykor meg ezer lakójára terjed is ki.

Ehhez persze igenis szükség van papra. Ha nem akarunk arra a sorsra jutni, amire a megye plébániáinak egyharmada jutott mára, ahol is a még számosabb üres templomokba visszasírnák s "visszafizetnék" a papot, ha lehetne, ha akadna "szabad" pap egyáltalán, ahol az ember talán örökre elvesztette a harangszót és orgonaszót, s lehet, hogy elvesztette már lelkének jobbik felét is - s ahol a faluközség vezetői nem értik: mi lehet itt a baj, hiszen minden rendben van, nem?...

Buzás Andor

LAKOSSÁGI KAPCSOLATÉPÍTÉS A RADIOAKTÍV HULLADÉKOK ELHELYEZÉSÉT CÉLZÓ PROGRAMBAN.

Dr. Ormai Péter

Minden nukleáris energia-termelési programmal rendelkező országnak már eddig is szembe kellett néznie, vagy közeljövőben kell foglalkoznia a radioaktív hulladékok elhelyezésére szolgáló létesítmények telephely kiválasztási problémáival.

Számos országban a nukleáris létesítmények telepítésére vonatkozó döntését a múltban központi vezető testületek hozták meg, és ritkán vitték a kérdést - különösen a döntés előtt - a nyilvánosság elé, ami nagyon misztikussá tette az egész ügyet.

A radioaktív hulladékok elhelyezése igen komoly vitákat vált ki. Jelenleg el sem lehet képzelni veszélyesebb szókapcsolatot, mint a "nukleáris" és a "hulladék" szavak együtt említését. A radioaktív hulladék elhelyezése az teszi igen vitatottá, hogy bár műszakilag nem látszik megoldhatatlannak egy tudományos szempontból kifogástalan, gazdaságilag életképes, a gyakorlatban megvalósítható és technikailag jól működő hulladéktároló megtervezése, ezt a közvélemény nem így értékeli. Tovább növeli a hulladékokkal kapcsolatos vélt, ill. valós nehézségeket az a tény, hogy az atomenergia-ellenes csoportok rendszeresen a hulladék elhelyezési projekteket állítják támadásaik keresztjébe.

A következőkben az atomerőműből származó kis és közepes radioaktivitású hulladékok elhelyezését célzó hazai programról, ill. annak társadalmi vonatkozásairól lesz szó. A cikk kiemeli az önkéntesség és a nyitottság elvét, amelyet mint alapvető megközelítésmódot fogadott el a program. Mivel a telephely kiválasztási folyamat jelenleg is zajlik, még korai lenne azt állítani, hogy az alkalmazott és a következőkben ismertett megközelítésmód révén megoldható lesz a probléma.

A szerző szeretné határozottan alá-húzni, hogy saját maga személy szerint egyáltalán nem pártatlan kívülálló, és szilárdan hisz abban, hogy radioaktív hulladékok biztonságosan, a környezetet nem veszélyeztető módon elhelyezhetők. A szervezet, amelyet képvisel, osztja ezt a nézetet.

* * * * *

Az atomerőműből származó kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának hazai telephely-kiválasztási folyamatában alapvetően fogalmazódott meg a közösségek, települések önkéntes részvétele. 1993-1995 között mintegy 300 földtani objektumról állapították meg, hogy felszínközeli, vagy felszínalatti, ún. geológiai hulladéktároló telephelyül szóba jöhet. A vizsgálati eredmények alapján a felszínalatti, bányászati módszerekkel kialakítható, gránitban történő elhelyezés látszott kedvezőbbnek. Ennek megfelelően 1997 közepén a további kutatások Bataapáti közigazgatási területén belül folytatód-tak. A terület megfelelő voltáról 1999-ben várható döntés, melyet követően - kedvez értékelés esetén - megkezdődhet a részletes terület-vizsgálat. Bármilyen további lépés előfeltétele azonban az Országgyűlés előzetes elvi jóváhagyása.

Magyarországnak a következő években három feladattal is meg kell birkóznia a radioaktív hulladékok kezelése terén. Ezek a rövid élettartamú (vagy rövid felezési idejű) kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges tárolójának megépítése, a kiegészítő fűtőelemek átmeneti tárolójának bővítése és a nagy aktivitású hulladéktároló helyének kiválasztása. Ugyanilyen fontos, ha nem fontosabb, hogy jó kapcsolatot sikerüljön kialakítani és fenntartani az érintett körzetek lakosságával az említett projektek végrehajtása során. Meg-

tanultuk, hogy a múltban a nukleáris ipar gyenge pontja igen gyakran éppen a közvéleménnyel folytatott rossz kommunikáció, ill. a párbeszéd hiánya volt. A radioaktív hulladékok elhelyezési programjai a jövőben csak akkor vezethetnek eredményre, ha azok átláthatóak, továbbá, ha sikerül őszinte párbeszédet folytatni a lakossággal, melynek során ők is a döntési folyamat részeseivé válnak, vagyis döntési helyzetbe hozza őket a javaslattevő.

Tisztában kell lenni azzal, hogy a hulladék-elhelyezési tevékenység a társadalomban kérdéseket és félelmeket, vagy éppen alapvető ellenérzéseket vált ki. Ezért parancsolóan fontos, hogy folyamatosan tájékoztatva a közvéleményt kialakuljon az a bizalom, aminek hiányában a legjobb műszaki megoldások birtokában is sorozatos kudarcok érhetik a megoldásra törekvő szakembereket. A lakossági bizalom megszerzésének vagy megtartásának egyik nélkülözhetetlen kritériuma, hogy a szakemberek körében egyetértés jöjjön létre a telephely, illetve a tároló biztonságosságának alapvető kérdésében. E nélkül a szakmai ügyekben laikus támogató közösségek bizalma megrendülhet, míg a döntést hozó politikusok elbizonytalanodhatnak. A szakmai vitáknak célirányosnak kell lenniük az országos probléma megoldását szem előtt tartva, nem pedig kicsinyes egyéni vagy intézményi érdekeket kell megjeleníteniük.

A szakemberek a felelőssége nem csak abban áll, hogy legjobb szakmai tudásunk szerint alkossanak véleményt a szakterületünket érintő kérdésben, hanem, hogy a megoldandó feladat egyéb - többek között társadalmi és etikai - vetületeit is mérlegeljék.

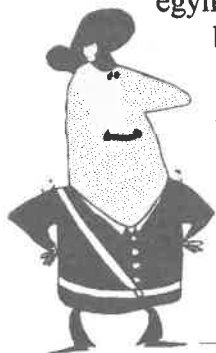
/ folytatjuk /

A KÖVÁGÓSZÖLŐSI POLGÁRŐRSÉG HÍREI

Örömmel értesítem a tisztelt lakosságot, hogy 2000. február 11-én Kővágószőlősen is megalakult a helyi Polgárőr Csoport. Ez a csoport jelenleg a Cserkúti Közhasznú Vagyonvédelmi Egyesülethez tartozó csoport, amely a helyi önkormányzat támogatásával alakult.

Az alakuló tagság jelenleg 11 személyből áll, akik kisebb csoportokat alakítva fognak portyázni a faluban ill. a hozzá tartozó kiskertek környékén.

A megalakult tagságnak az egyik fő feladata a bűncselekmények megakadályozása, az elkö-

vetők visszatartása, amit a helyi körzeti megbízottakkal szorosán együtt működve kívánnak végrehajtani. A feladatok sora azonban itt nem ér véget, az önkormányzattal kötött megállapodás értelmében például a cserkúti vagyonvédőkkel együtt a különböző rendezvények biztosítását is ellátják.

Mivel az alakuló létszám még csak 11 fő ezért az anya szervezet természetesen besegít a portyaszolgálatokba. Lesznek olyan szolgálatok is, amikor a helyi KMB-sel közösen lát majd el 1-2 polgárőr szolgálatot. A csoport technikai felszerelését, ami egy Motorola rádió ill. egy

akkumulátoros lámpa a cserkúti egyesület biztosítja.

A megalakult csoportot pártoló tagként is lehet segíteni, amelynek az első tagja Sándor Tibor alpolgármester úr. A pártolással kapcsolatos további felvilágosítást Szabó Kálmántól a Cserkúti Közhasznú Vagyonvédelmi Egyesület elnökétől, az alpolgármester úrtól ill. a helyi körzeti megbízottól is lehet kérni.

A csoport tevékenységéről ill. az eredményeiről minden hónapban ezen oldalakon be kívánunk számolni.

Minden segítséget köszönettel veszünk mivel a jelmondatunk:

VÉDD A MÁSÉT, HOGY A SAJÁTOD IS BIZTONSÁGBAN LEGYEN!

Czimmermann András r. zls.
Körzeti megbízott

RENDŐRSÉGI HÍREK

Azzal az örömteli hírral kezdeném, hogy január hónapban semmilyen a Rendőrség tudomására jutott bűncselekmény nem történt Kővágószőlősen. Ennek a tendenciának megtartása érdekében kérem, fogadjanak el 1-2 jó tanácsot.

- A környező településeken elszaporodott betörések miatt szeretnék figyelmeztetni mindenkit, hogy ha elmennek otthonról a bejárati ajtó kulcsait, vigyék magukkal, ne dugdossák azt különböző helyekre, mivel azt megtalálva a betörőnek szabad utat adunk.
- Egy jó kutya többet ér mindenféle biztonsági zárnál!
- Figyeljünk a faluba lévő idegenekre, akik lehetnek árusok, kereskedők és más ürüggyel bekopogtatók.

Lehet, hogy olcsónak tűnő vásárlás esetén sokkal többet visznek, mint amit erre szán az ember.

- Többen szoltak már, hogy előfordult velük, hogy a telefon felvételét követően nem szólnak bele a készülékbe. Ez a betörők régi trükkje, hogy ellenőrzik, hogy otthon vannak-e. Ha nem vagyunk otthon érdemes ezért a telefont félre rakni, ami ilyenkor a hívó felé a foglalt jelzést adja.
- A végére pedig egy közlekedési jó tanács, mivel még igencsak bent vagyunk a télben jó tudni, hogy nincs olyan jó minőségű gumiabroncs, ami nem tudna a jégen megcsúszni. A sebesség megfelelő megválasztása ilyenkor mindig ezerszer többet ér, mint bármilyen más!

Czimmermann András r. zls.
Körzeti Megbízott

Szöllősi Hírek

Készült 500 példányban. Felelős kiadó: Holota Jenő. Felelős szerkesztő: Sándor Tibor.
Szerkesztőség: Kővágószőlős Széchenyi u. 4/1. Nyomdai munka: Agora Nyomda Pécs.